

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobce: **R. G.**, nar.,
státní příslušností Arménie,

zastoupeného JUDr. Milanem Štembergem, advokátem,
sídlem Cyrila Boudy 1444, Kladno,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2024, č. j. OAM-80306-15/ZM-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále též „zákon o pobytu cizinců“) rozhodnuto o zamítnutí žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty s tím, že doba platnosti jeho zaměstnanecké karty dle o pobytu cizinců na území ČR nebyla prodloužena, neboť byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
- Žalobce poukázal na to, že zdejší soudem bylo již rozhodováno ve skutkově obdobné věci rozsudkem č. j. 16 A 23/2023 – 49, přičemž od té doby nedošlo u žalobce k žádné změně.

Dle žalobce z uvedeného rozsudku plyne, že ukončení pobytu žalobce v ČR není zákonné z důvodu existence silné rodinné vazby – 18letého soužití s manželkou na území ČR. Dle žalobce je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť žalovaný se neřídil závazným názorem soudu v rozsudku č. j. 16 A 23/2023 – 49. Žalovaný se nezabýval skutečností, že žalobce a jeho rodina jsou v ČR silně zakotveni, žije zde 18 let s manželkou, která má povolen trvalý pobyt a stejně jako dcera žalobce usiluje o udělení českého státního občanství. Je sice pravdou, že zákon výslovně nestanoví správnímu orgánu povinnost v řízení o prodloužení zaměstnanecké karty provádět test proporcionality ohledně soukromých a rodinných vazeb, nicméně žalovaným poukazovaná judikatura již byla překonána a tuto povinnost správní orgán má. Žalobce poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 13/2023 – 38. Podle žalobce je evidentní, že povinností žalovaného bylo zhodnotit zájem státu na tom, aby bez odkladu opustil ČR vůči ústavně chráněnému právu na ochranu rodiny. Žalovaný sice tvrdí, že tuto otázku vypořádal, nicméně ve skutečnosti ji pominul. Žalovaný konstatoval, že si žalobce za danou situaci může sám, nicméně dle žalobce následky jeho trestné činnosti nelze brát jako notorietu, žalobce si těchto následků nebyl vědom. Šlo o odsouzení za úmyslný trestný čin nízké typové závažnosti, nebyl důvod žalobce vyhostit s možností jeho návratu k manželce tehdy, až bude splňovat podmínky pobytu.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Žalobce byl shledán vinným trestným činem ublížení na zdraví a trestným činem výtržnictví a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 24 měsíců do 3. 3. 2025. Spácháním uvedeného trestného činu byl naplněn důvod pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu, že nedošlo a ani nemohlo ještě dojít k zahlázení odsouzení žalobce, důvod pro zamítnutí žádosti žalobce stále trvá. Na žalobce je třeba nadále nahlížet jako na osobu, která není trestně zachovalá. Zákon v případě tohoto důvodu pro zamítnutí žádosti nenářizuje posuzovat přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života. K naplnění důvodu pro neprodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a dále ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců dojde už tím, že je držitel zaměstnanecké karty pravomocně odsouzen pro spáchání trestného činu, pokud nebylo takové odsouzení zahlázeno, musí k němu žalovaný přihlížet z úřední povinnosti a žádost zamítnout. Okolnosti spáchání trestného činu nemají na naplnění tohoto důvodu vliv, zákon v tomto případě nedává prostor po správní uvážení. K tomu poukázal žalovaný na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 7 As 21/2008-10. Žalovaný by nemusel nebo spíše nemohl žádost žalobce z výše uvedeného důvodu zamítnout pouze tehdy, vedlo-li by neprodloužení doby platnosti jeho zaměstnanecké karty k porušení závazků, které vyplývají ČR z mezinárodního práva. Zákon o pobytu cizinců neukládá v případě důvodu uvedeného v § 37 odst. 1 písm. a) povinnost se zabývat přiměřeností dopadu takového rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince v intencích § 174a téhož zákona. Žalovaný je samozřejmě jako orgán státu, při své činnosti, povinen brát v úvahu také závazky vyplývající z mezinárodních smluv. V tomto případě přichází v úvahu závazek dle čl. 8 Úmluvy. Správní orgán se přiměřeností dopadu do rodinného a soukromého života může zabývat pouze tehdy, pokud k možnému dopadu žadatel poskytne příslušné informace, či pokud jsou mu takové skutečnosti známy alespoň z jeho úřední činnosti. Žalobce v průběhu řízení před správním orgánem nepřiměřený zásah zamítavého rozhodnutí do svého rodinného a soukromého života nenamítal, bylo přitom na něm, aby takové okolnosti tvrdil a dokládal. Žalobce se k podkladům pro vydání rozhodnutí nevyjádřil. Žalovanému tak sice

byla známa délka jeho pobytu na území a rovněž přítomnost jeho rodiny, manželky a dvou zletilých dětí, nicméně v rámci rozhodování o žádosti dospěl k závěru, že tyto skutečnosti bez dalšího nemohou odůvodnit nepřiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaný se přes uvedené posuzováním přiměřenosti zabýval a dospěl k závěru, že dopad napadeného rozhodnutí do rodinného života žalobce nebude nepřiměřený. Žalobce pobývá na území sice od roku 2007, po celou dobu však pouze na základě dlouhodobých pobytových oprávnění, od roku 2015 byl držitelem zaměstnanecké karty, kdy pracoval na pozici dělníka, pokud pracoval jako řidič, jak je uvedeno v žalobě, bylo to zřejmě v rozporu s vydanou zaměstnaneckou kartou. Žalobce je osobou v produktivním věku, zjevně bez zdravotních omezení, zvládá náročnou manuální práci. Na území bydlí v pronajatém bytě, obdobně, co se týče práce či bydlení, se může zařídit i v zemi původu. S rodinou se žalobce může navštěvovat, zůstat v kontaktu na dálku, neprodloužení zaměstnanecké karty nevylučuje získání dalšího pobytového oprávnění do budoucna. Žalovaný odkázal dále na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016. Bylo na rozhodnutí žalobce, zda spor, který skončil ublížením na zdraví, bude řešit násilím, či nikoliv a bude riskovat příslušné negativní důsledky.

4. Při soudním jednání žalovaný uvedl, že v případě spáchání úmyslného trestného činu cizincem ustanovení § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nedává žalovanému prostor pro správní uvážení. Žalovaný si je vědom aplikační přednosti mezinárodních závazků České republiky, avšak i dle judikatury ESLP cizincům nevzniká nárok na pobytové oprávnění. Se zřetelem k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ochraně rodinného života, lze vydat pobytové oprávnění nebo jej prodloužit jen ve výjimečných případech, a to případ žalobce není. Žalobce ve správním řízení neuvedl nic ohledně zásahu do rodinného života. Žalobci neprodloužením zaměstnanecké karty nebyl uložen zákaz pobytu nebo povinnost vycestovat. Vzhledem ke smlouvě s Arménií držitelé biometrického pasu mají právo pobývat bez víza v schengenském prostoru po dobu 90 dnů v předchozích 180 dnech. Žalobce sice pobýval dlouho na území ČR, ale jen na základě prodloužování povolení k dlouhodobému pobytu, které bylo omezeno na určitou dobu, proto žalobce musel počítat s tím, že pro prodloužení pobytu musí splnit zákonné podmínky prodloužení pobytu. Předchozí povolení pobytu nezakládá automaticky nárok na další udělení povolení jen proto, že zde cizinec bydlí dlouho, nebo zde má členy rodiny. Žalobce sice požádal dříve o trvalý pobyt, ale žádost vzal v 2018 vzal zpět, nelze jej považovat za osobu usazenou. Po zaházení odsouzení může požádat v Arménii o vydání nového pobytového oprávnění za účelem sloučení rodiny. Manželka má samostatné pobytové oprávnění – trvalý pobyt. Řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty bylo zastaveno z důvodu uplynutí platnosti zaměstnanecké karty.
5. Žalobce při soudním jednání doplnil, že rozhodnutím žalovaného se dostal do pozice turisty a bez ohledu na režim 90 dnů ze 180 je následek rozhodnutí žalovaného nikoli bagatelní, jestliže zde žije jeho manželka, se kterou je 30 let. Rodinný život žalobce se probíral v předchozím rozsudku č. j. 16 A23/2023 - 49, tudíž žalovaný o rodinném životě žalobce věděl.
6. Ze správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti.
7. Žalobce dne 13. 11. 2023 požádal o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty.
8. Výzvou ze dne 3. 4. 2024 byl vyrozuměn o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.

9. Dne 31. 5. 2024 bylo žalovaným rozhodnuto o neprodloužení platnosti jeho zaměstnanecké karty.
10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Podle § 44a odst. 11 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo platnost zaměstnanecké karty neprodlouží, nespĺňuje-li cizinec podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. a), b) a c), § 42g odst. 3 věty první nebo v § 42g odst. 4 anebo je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 46e), a dále, jestliže Úřad práce České republiky - krajská pobočka nebo pobočka pro hlavní město Prahu vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince nelze vzhledem k situaci na trhu práce povolit. Ustanovení § 42g odst. 3 věta druhá a § 46 odst. 6 písm. d), jde-li o důvody uvedené v § 178f odst. 1 písm. a) a c) až f), a dále § 46 odst. 6 písm. e) a f) se použije obdobně. Jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty učiněno oznámení podle § 42g odst. 7, 8 nebo 10, má se za to, že cizinec žádá o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty z důvodu zaměstnávání na poslední oznámenou pracovní pozici.*
12. Podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost zaměstnanecké karty z důvodů uvedených v § 37, z důvodu uvedeného v § 46 odst. 6 písm. b), d) nebo e) a dále, jestliže cizinci nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem.*
13. Podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.*
14. Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.*
15. Soud úvodem konstatuje, že ve věci zaměstnanecké karty žalobce bylo rozhodováno již podruhé. Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 8. 2023, č. j. OAM-5783-16/ZR-2023, byla zrušena platnost karty podle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke zdejšímu soudu, který rozsudkem č. j. 16 A 23/2023 – 49 rozhodnutí zrušil pro vady nepřezkoumatelnosti (nedostatečné posouzení přiměřenosti zásahu do práv žalobce), rozpor s obsahem skutkového stavu (doba pobytu) i nezákonnost (nepřiměřenost zásahu se zřetelem k okolnostem spáchání trestného činu žalobce). Žalobou nyní napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl o zamítnutí žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty s tím, že doba platnosti jeho zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území ČR nebyla prodloužena, neboť byl žalobce pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
16. Soud v rozsudku č. j. 16 A 23/2023 – 49 mj. uvedl, že „žalobce byl trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 31. 1. 2023 č.j. 3 T 3/2023 odsouzen za spáchání přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku a dále přečinu výtržnictví dle § 358 odst. 1 trestního zákoníku, k trestu odnětí svobody v délce 8 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v délce 24 měsíců, trestní příkaz nabyt právní moci dne 3. 3. 2023. Trestná činnost žalobce spočívala v úderu poškozeného pěstí po slovní rozepři, v důsledku čehož poškozený upadl a šikmou zlomeninou zápěstní kůstky a odlomení části korunek dvou předních řezáků. Žalobce podal sice proti trestnímu příkazu odpor, ale po zákonné lhůtě.“

17. Soud dále připustil, že: „je na účastníkovi řízení, aby tvrdil rozhodné okolnosti a nikoli je přenechal na výpověď svědků. Pokud žalobce netvrdil žádné další okolnosti ohledně pobytu jeho manželky a dcery, lze mít za to, že výpovědi manželky chtěl prokázat, že spolu manželé nadále žijí. Taková okolnost nebyla žalovaným sporována, proto její výslech byl skutečně nadbytečný. To však neznamená, jak výše uvedeno, že by bylo nadbytečné posoudit vyváženost sledovaných cílů, resp. přiměřenost zásahu do práv žalobce napadeným rozhodnutím.“ Soud dále uvedl, že: „má za to, že žalobce ve správním řízení tvrdil dostatečně určité relevantní okolnosti, a to dobu oprávněného pobytu a přítomnost jeho manželky a dcer na území ČR, proto byl žalovaný povinen posoudit proporcionalitu zákonem sledovaného zájmu na vyloučení pobytu osob odsouzených za trestný čin na území ČR a zájmu žalobce na rodinný a soukromý život. Takto žalovaný nepostupoval, jestliže výslovně vyloučil zákonnou povinnost posouzení proporcionality v případech zrušení zaměstnanecké karty a poté pod rouškou citací rozsudků uvedl v rozporu s obsahem podání žalobce ve správním řízení, že žalobce neuvedl rozhodné okolnosti pro posouzení přiměřenosti zásahu. (...) Soud má za to, že již pobyt cizince v trvání 17 let je dostatečně silnou indicií k provedení testu proporcionality zásahu do práv cizince. Za takto dlouhou dobu lze důvodně předpokládat, že si zde cizinec vytvoří určité vazby, ať již rodinné povahy nebo jen povahy soukromé, kdy ukončení pobytu by pro něj mohlo „objektivně“ mít následky, které by nebyly přiměřené intenzitě příčiny, která by měla vést k zániku jeho pobytového oprávnění. Žalovaný se nijak netypořádal s tvrzením žalobce, že zde žije 17 let. Z pobytové evidence cizinců ve správním spise je patrné, že již v roce 2012 se zde žalobce zdržoval. Tvrzení žalovaného o pobytu žalobce od roku 2015 je v rozporu s obsahem správního spisu a zejména se skutečným stavem, kdy soud dotazem na cizineckou policii zjistil, že se zde žalovaný zdržuje již od roku 2007, kdy mu byl povolen dlouhodobý pobyt s účelem pobytu – 27 – zaměstnanecká karta.
18. Žalobce žije v ČR 17 let, žije zde s manželkou a také zde pobývají jeho dcery, byť zletilé, jeho vazba na území ČR je dostatečně intenzivní na to, aby k zániku takové vazby vedlo pouze dostatečně intenzivní porušení zákona, nepostačí pouhé konstatování, že žalobce spáchal trestný čin. Žalovaný nakročil k posouzení povahy trestného činu, ale učinil tak pouze formálně. Již z popisu trestného činu žalobce a jeho dosavadní bezúhonnosti lze usuzovat, že k újmě na zdraví poškozeného došlo po rozmrště mezi žalobcem a poškozeným, nejednalo se o cílený, plánovaný útok žalobce. Nic nenasvědčuje vlivu omamných látek na chování žalobce, tehdy v pozici řidiče taxislužby. Opět zde byly indicie k tomu, že je nutné pečlivěji, nikoli jen formálně, posoudit veškeré okolnosti, proto soud vyžádal trestní spis. Součástí trestního spisu je šetření úmrtí poškozeného cca 3 měsíce po úderu žalobce, kdy bylo zjištěno, že poškozený zemřel na předávkování drog. V této souvislosti je nutné hodnotit věrohodnost popisu událostí, které vedly k trestnému činu žalobce. Soud nijak nepochybňuje rozhodnutí o vině žalobce. O tom, že žalobce poškozeného udeřil, soud nemá pochybnosti. Ale pokud poškozený tehdy tvrdil, že drogy nebere a po 3 měsících je jeho tělo ohledáno se závěrem těžké drogové závislosti na základě změn na srdci a výpovědi svědků, potom je nutné poměřit znovu okolnosti útoku žalobce na poškozeného. Dle soudu se jednalo o vzájemný konflikt žalobce, poškozeného a jeho kamaráda, který žalobce vyřešil způsobem, jež vedl k rozhodnutí o jeho vině za spáchání trestného činu. Jakkoli bylo rozhodnuto o vině žalobce, v důsledku čehož žalobce naplnil formální podmínky ustanovení § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, okolnosti a povaha trestného činu žalobce ve světle 17letého pobytu žalobce na území ČR, kdy zde žalobce žije s manželkou a k tomu zde mají pobyt jeho zletilé dcery, dle soudu nedostojí požadavku proporcionality zásahu do života žalobce. Zejména pokud odsouzení zabrání opětovnému pobytu žalobce na území ČR do doby osvědčení (§ 56 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), čímž je zpochybněn argument žalovaného o možnosti

nového pobytu žalobce na území ČR. Rozhodnutí žalovaného sice není vyhoštěním, ale jeho účinky jsou vzhledem k trestní nezachovalosti obdobné.“

19. Žalobou napadeným rozhodnutím byla žádost žalobce o prodloužení doby platnosti jeho zaměstnanecké karty se podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítnuta z důvodu pravomocného odsouzení žalobce za spáchání úmyslného trestného činu. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že v případě žadatele pravomocně odsouzeného za úmyslný trestný čin je povinen žádost bez dalšího zamítnout. Dále poukázal na to, že zákon o pobytu cizinců v § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neukládá správnímu orgánu povinnost posuzovat dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele a odkázal na rozhodnutí NSS č. j. 6 Azs 315/2017 - 37. Žalovaný doplnil, že správní orgán je jako státní orgán ČR samozřejmě povinen dbát mezinárodních závazků ČR a rozhodnutí nevydat v případě takového porušení. Není však povinen se automaticky těmito závazky zabývat v textu odůvodnění rozhodnutí. Dále žalovaný poukázal na to, že v případě žalobce by byl relevantní závazek vyplývající z čl. 8 Úmluvy (právo na soukromý a rodinný život). Žalobce byl povinen v ČR dodržovat právní předpisy. Žalovaný se „z opatrnosti“ přesto vyjádřil k rodinným vazbám žalobce. K tomu uvedl, že v žalobcově případě bylo rozhodnuto o neprodloužení karty z důvodů spáchání úmyslného trestného činu, tedy šlo o velice vážný prohřešek proti právnímu řádu ČR. Vydání kladného rozhodnutí by mohl odůvodnit dle žalovaného pouze nějaký zásadní zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Žalobce zde sice pobývá značnou dobu, ale nelze hovořit o integraci, jestliže zde páchal trestnou činnost – úmyslný trestný čin ublížení na zdraví a výtržnictví. Již v roce 2018 požádal o trvalý pobyt, ale nesplnil podmínky pro vydání povolení. Nemá zde žádné významné majetkové vazby, bydlí v pronajaté nemovitosti. Na adrese žalobce s ním pobývá jeho manželka a syn (nar. 1995), dané však nemůže dle žalovaného na uvedeném nic změnit, neboť rodinný život žalobce nemůže převážet nad jeho závažnou trestnou činností. Žalovaný dále uvedl, že pobytová oprávnění rodinných příslušníků nejsou od oprávnění žalobce odvislá, kdy manželka zde pobývá na základě povoleného trvalého pobytu a syn má povolen dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu. V průběhu správního řízení nebyl zásah do soukromého a rodinného života namítán. Do doby, než bude odsouzení žalobce zahlazeno, převáží dle žalovaného veřejný zájem na tom, aby se žalobce na území ČR nenacházel, jeho zdejší vazby.
20. Soud k tomu shodně jako v přechozím řízení 16 A 23/2023 odkazuje ohledně posouzení zásahu do rodinného života cizince na rozsudek NSS č. j. 10 Azs 242/2023 – 37, dle kterého *„Při rušení (neprodloužení) povolení k dlouhodobému pobytu (mj. ve formě zaměstnanecké karty) zákon výslovně nepočítá s posuzováním přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života v případech, kdy cizinec spáchal úmyslný trestný čin (§ 37 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). NSS ovšem už dříve zdůraznil, že nutnost takového posuzování plyne přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jestliže cizinec konkrétně namítá dopad negativního rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života (rozsudek ze dne 5. 2. 2021, čj. 5 Azs 203/2020-36, bod 31). V tomtéž rozsudku (v bodě 42) NSS uvedl (s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva), že správní orgány (i soud) musejí v takových případech vzít v úvahu kromě existence odsouzení i další trestněprávně významné okolnosti (například uložený trest, rozsah způsobené škody, tendenci k opakování trestné činnosti či chování cizince v době po odsouzení). Dále je třeba hodnotit, zda je přiměřené neprodloužit povolení k dlouhodobému pobytu s ohledem na skutečnosti, jako je délka pobytu cizince na území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském státě či intenzita vazeb na zemi původu. Teprve pak lze určit stupeň závažnosti protiprávního jednání a poměřit*

zásah do základních práv s významem chráněného veřejného zájmu.“ Žalovaný se, byť se sebezapřením, zásahem do rodinného života žalobce zabýval, a to v rozsahu odpovídajícím procesní pasivitě žalobce ohledně tvrzení o zásahu do rodinného života. Žalobce ani v soudním řízení neuvedl nic nad rámec toho, že na území ČR žije s manželkou v dlouhotrvajícím manželství a se zletilými dětmi. Na půdorysu takových okolností žalovaný řádně posoudil zásah do rodinného života žalobce. Soud se ztotožňuje se žalovaným, že rodinný život cizince bez dalšího nezakládá nárok na pokračování pobytového oprávnění bez ohledu na nesplnění zákonných podmínek prodloužení pobytu. Aby převážil zájem na ochranu rodinného života cizince nad veřejným zájmem projeveným stanovením podmínky trestní zachovalosti cizince, musí být na straně cizince přítomny mimořádné okolnosti jeho rodinného života, na základě kterých intenzita zásahu do rodinného života se stane nepřiměřená. Takovou mimořádnou okolností není pouze existence manželství, byť v trvání 30 let. Soud má naopak za to, že takové dlouhodobé manželství je způsobilé obstát delší odloučení manželů, zejména pokud žalobci, byť v postavení turisty, svědčí i nadále pobytové oprávnění v režimu 90/180 dnů pro občany Arménie. Z téhož důvodu turistického oprávnění pobytu žalobce soud neshledává nepřiměřenost zásahu do práv žalobce ani se zřetelem na předchozí pobyt žalobce na území ČR v trvání 18 let. Neprodloužením povolení k pobytu způsobený zásah do rodinného života žalobce soud nepovažuje za nepřiměřený, jestliže k neprodloužení povolení k pobytu došlo v důsledku naplnění zákonné překážky odsouzení za úmyslný trestný čin.

21. Z téhož důvodu (pobytové turistické oprávnění žalobce 90/180 dnů) soud neshledal přímý zásah do práv manželky žalobce ve smyslu podle § 34 odst. 1 s. ř. s., proto s ní jako se zúčastněnou osobou nejednal, přitom pobytové oprávnění manželky žalobce je od pobytového oprávnění žalobce nezávislé, manželka má trvalý pobyt (NSS č. j. 1 Azs 155/2004-50). Právo na rodinný a soukromý život vzniká přímo na základě existence takového vztahu. Kvalita soukromého života je dána také faktickým stavem, tedy společným pobytem členů rodiny v ČR, avšak pobytové oprávnění není zdrojem rodinného života, rodinný život je od pobytového oprávnění členů rodiny jen odvozen. Pobytovým rozhodnutím je rodinný život dotčen ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. pouze nepřímě, ostatně rodinný život není výlučně tvořen pouze osobním kontaktem členů rodiny
22. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nezabýval proporcionalitou zásahu do práv žalobce se zřetelem na žalobou tvrzenou nízkou typovou závažnost jím spáchaného trestného činu.
23. Oproti výše citovanému rozsudku NSS č. j. 10 Azs 242/2023 – 37 má soud za to, že v případě neprodloužení (neudělení) povolení k pobytu již zákonodárce test přiměřenosti provedl, jestliže stanovil podmínku absence odsouzení cizince za úmyslný trestný čin pro udělení povolení k pobytu. Soud se neztotožňuje se závěrem NSS č. j. 5 Azs 203/2020-36, neboť má za to, že ohledně zásady proporcionality v obecném smyslu (nikoli jen do rodinného života) je nutné rozlišovat řízení o zrušení povolení k pobytu a řízení o zamítnutí prodloužení povolení k pobytu, jakkoli je shodně postupováno podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. V případě předčasného zrušení pobytové oprávnění je zasaženo do legitimního očekávání cizince, že mu bude svědčit pobytové oprávnění do doby jeho platnosti. U zásahu do legitimního očekávání trvání pobytu mohou okolnosti věci (zde polehčující okolnosti spáchání trestného činu cizince s délkou předchozího pobytu, viz. 16 A 23/2023 - 49) vést k závěru, že dané okolnosti natolik relativizují zákonné podmínky pro zrušení pobytu, že jejich aplikace by mohla být nepřiměřeným zásahem do práv cizince, proto byl žalovaný povinen takový test proporcionality provést v předchozím řízení o

zrušení pobytu. V řízení o prodloužení pobytu je situace z hlediska legitimního očekávání odlišná. Žadatel má legitimní očekávání pouze v tom smyslu, že pokud splní podmínky zákona, bude mu pobytové oprávnění prodlouženo. Jednou ze zákonných podmínek prodloužení pobytového oprávnění je absence odsouzení za úmyslný trestný čin. Danou podmínku žalobce nesplnil, tudíž mu nevzniklo legitimní očekávání, že mu bude povolení k pobytu přesto prodlouženo, nedošlo tak k zásahu do jeho legitimního očekávání. Absence legitimního očekávání, že bez ohledu na odsouzení za úmyslný trestní čin bude žalobci prodloužen pobyt, vylučuje povinnost žalovaného v řízení o prodloužení platnosti povolení pobytu provést test proporcionality nejen ohledně rodinného života, ale i se zřetelem k povaze trestného činu.

24. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 168/2024 – 30 ze dne 21. 11. 2024 ve věci zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty manžela z důvodu pravomocného odsouzení za úmyslnou trestnou činnost *„správní orgány nejsou povinny automaticky hodnotit přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince u všech rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců. Správní orgány naopak standardně hodnotí přiměřenost jen těch rozhodnutí, u nichž to zákon o pobytu cizinců výslovně ukládá. V případě neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců tato povinnost dána není (srov. např. rozsudky NSS ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 As 85/2013 - 51, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 - 26). Výjimkou v tomto směru jsou případy, kdy účastník vznese konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života, neboť zákon nemůže vyloučit přednostní aplikaci čl. 8 Úmluvy (např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 - 39, či citovaný rozsudek č. j. 10 Azs 183/2020 - 33). I v tomto ohledu je však nutno před pomyslnou závorkou vytknout, že posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života zahrnuje jak hodnocení samotného zásahu do tohoto základního práva, tak i zvažování, zda takový zásah byl v podmínkách dané věci ospravedlnitelný. V tomto ohledu pak nelze popírat význam již zákonodárcem provedeného legislativního či typového testu proporcionality, který se odráží právě v tom, že v některých případech zákon o pobytu cizinců nepožaduje hodnocení přiměřenosti rozhodnutí podle § 174a.*
25. *Převáděno do podmínek projednávané věci: v řízení o žádosti manžela stěžovatelky by musely vyplynout konkrétní a velice závažné důvody, aby nad intenzivním veřejným zájmem na neprodloužení pobytového oprávnění osobě, která se v ČR opakovaně dopustí trestné činnosti, převážil soukromý zájem na zachování rodinného života. Žalovaný se přitom ve svém rozhodnutí otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelky, jejího manžela coby žadatele i jejich nezletilé dcery zabýval z vlastní iniciativy. Manžel stěžovatelky v tomto ohledu ničeho netvrdil. Je přitom primárně odpovědností žadatele o pobytové oprávnění (prodloužení jeho platnosti), jehož účelem není společné soužití rodiny, aby uvedl konkrétní okolnosti, v jejichž světle by případné negativní rozhodnutí o žádosti mohlo představovat nepřiměřený zásah do práv garantovaných čl. 8 Úmluvy. Žadatel – manžel stěžovatelky nese v souzené věci odpovědnost za problematickou situaci, v níž se ocitla stěžovatelčina rodina. Musel si být vědom, že pokud žije na území státu, jehož není občanem, jeho jednání směřující proti závažným právem chráněným zájmům toho státu může mít s velkou pravděpodobností za následek, že daný stát neprodlouží (popřípadě rovnou ukončí) jeho právo na území pobývat (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. IV. ÚS 108/97, dále např. rozsudek 26. 8. 2019, č. j. 1 Azs 222/2019 - 24).*

26. *V rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47, pak NSS v rámci přezkumu rozhodnutí o neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu spáchání úmyslného trestného činu konstatoval, že k ochraně práva na respektování soukromého a rodinného života v těchto případech slouží „jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.).“ Platí současně, že správní orgány nejsou povinny automaticky hodnotit přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince u všech rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců. Správní orgány naopak standardně hodnotí přiměřenost jen těch rozhodnutí, u nichž to zákon o pobytu cizinců výslovně ukládá. V případě neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců tato povinnost dána není (srov. např. rozsudky NSS ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 As 85/2013 - 51, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 - 26). Výjimkou v tomto směru jsou případy, kdy účastník vznese konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života, neboť zákon nemůže vyloučit přednostní aplikaci čl. 8 Úmluvy (např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 - 39, či citovaný rozsudek č. j. 10 Azs 183/2020 - 33). I v tomto ohledu je však nutno před pomyslnou závorkou vytknout, že posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života zahrnuje jak hodnocení samotného zásahu do tohoto základního práva, tak i zvažování, zda takový zásah byl v podmínkách dané věci ospravedlnitelný. **V tomto ohledu pak nelze popírat význam již zákonodárcem provedeného legislativního či typového testu proporcionality, který se odráží právě v tom, že v některých případech zákon o pobytu cizinců nepožaduje hodnocení přiměřenosti rozhodnutí podle § 174a.***
27. Soud dále poukazuje na rozšířenému senátu předkládající usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Azs 99/2023 – 52 ze dne 10. 10. 2024, dle kterého: „Podle předkládajícího senátu je v prvé řadě potřeba zodpovědět otázku, jaké mají být důsledky zjištění nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince ve správním řízení podle zákona o pobytu cizinců. Jediným výslovně předvídaným důsledkem je podle § 50a odst. 1 písm. c) nebo odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců to, že správní orgán nerozhodne o správním vyhoštění cizince, ale vydá rozhodnutí o povinnosti opustit území. Judikatura Nejvyššího správního soudu nicméně dospěla k závěru, že správní orgán je povinen posoudit přiměřenost i v případě rozhodování o povinnosti opustit území (rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29, č. j. 3574/2017 Sb. NSS, a ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, č. j. 3852/2019 Sb. NSS). V takovém případě však již zákon o pobytu cizinců neupravuje, co má být důsledkem, pokud správní orgán dospěje k závěru, že dopady rozhodnutí o povinnosti opustit území jsou nepřiměřené
28. *To platí i pro případ, kdy je dán důvod pro zrušení povolení k pobytu z moci úřední nebo pokud žadatel nesplňuje některou ze zákonných podmínek pro udělení pobytu. Tyto dvě situace se však přinejmenším formálně odlišují. V případě rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu z moci úřední má správní orgán podle předkládajícího senátu řízení zastavit (zřejmě podle § 66 odst. 2 správního řádu pro odpadnutí důvodu řízení, neboť zákon o pobytu cizinců tuto situaci výslovně neřeší), dospěje-li k závěru, že by rozhodnutí o zrušení bylo nepřiměřené. Dříve získané povolení k pobytu tak cizinci ponechá, ačkoliv by obecně byly splněny podmínky pro jeho zrušení. To správní orgán může učinit i tehdy, kdy zákon o pobytu cizinců výslovně nepodmiňuje zrušení povolení k pobytu podmínkou, že rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého a rodinného života cizince (například v případě zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu z důvodů podle § 77 odst. 1 tohoto zákona). Minimálně na první pohled se tak tato situace jeví být výkladem jako dobře řešitelná. Složitější je však situace tehdy, jde-li o řízení o žádosti. Nelze totiž nalézt žádný smysluplný výklad zákona o pobytu cizinců oproti předchozí situaci, pokud by rozhodnutí o zamítnutí žádosti bylo nepřiměřené. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10*

Azs 127/2018-30, bez bližšího odůvodnění dospěl k závěru, že je v takovém případě třeba pobytový titul udělit. Správní orgán by tak měl v rozporu se zákonnými podmínkami udělit povolení k pobytu, byť věcně nejsou podmínky pro jeho udělení naplněny. Tato situace je však mnohem více sporná. V prvním případě totiž správní orgán již dříve cizinci pobyt udělil a ten tak podmínky konkrétního pobytového titulu splnil a nyní jde jen o jeho případné zrušení. Ve druhém případě by však měl správní orgán udělit pobytové oprávnění v rozporu s podmínkami pro jeho získání nebo i z důvodu, se kterým příslušný pobytový titul vůbec nepočítá. Ve věci řešené desátým senátem ostatně cizinka žádala o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie, přičemž důvodem zamítnutí bylo, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana EU. Přesto jí tento pobytový titul měl být udělen. Možnost cizinců žádat si o jakékoliv pobytové oprávnění by tak v těchto situacích mohla vést k tomu, že by záměrně žádali o pobytový titul pro ně co nejvhodnější, přičemž správní orgán by jim ho musel i přes nesplnění podmínek udělit jen kvůli tomu, že by neudělení nějakého pobytového titulu vedlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života. Na druhou stranu obsahově jsou situace obdobné. Cizinec nesplňuje některé zákonné podmínky pobytu a v rozporu s tím je pobytové oprávnění buď uděleno, nebo není zrušeno.

29. (...) Předkládající senát tak má s ohledem na výše uvedené úvahy za to, že problematika posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizinců má hlubší kořeny. Ty mají svůj původ v tom, že zákon o pobytu cizinců nedostatečně upravuje postup správního orgánu pro případ, dospěje-li k závěru o nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí, a že stanoví různý režim rozhodování pro typově obdobné případy. To přináší otázku, nakolik je ČR schopná dostát svým závazkům vyplývajícím z čl. 8 Úmluvy a nakolik je schopná efektivně zajistit, aby k nepřiměřeným zásahům do soukromého a rodinného života cizinců nedocházelo. Zjevně ani judikatura Nejvyššího správního soudu nedává správnímu orgánu jednotný návod, jak postupovat, nastane-li tato situace. Řešením je buď ponechat cizincům pobytové tituly v platnosti, přestože jsou dány zákonné důvody pro jejich zrušení, a vydávat povolení k pobytu, přestože žadatelé nesplňují podmínky pro jejich vydání, nebo se snažit najít řešení přes změnu řízení (v důsledku žádosti cizince) na slabší pobytový titul typu víza za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. To by reflektovalo, že cizinec sice nesplňuje podmínky pro pobyt na území ČR, avšak jsou dány výjimečné okolnosti pro to, aby mohl na území setrvat.“
30. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval zásahem do rodinného života žalobce, přičemž dospěl ke správnému závěru o přiměřenosti zásahu z důvodu absence mimořádných okolností rodinného života žalobce. Odsouzením za úmyslný trestný čin byl naplněn důvod pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a dále ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
31. Na základě výše uvedeného soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci úspěch neměl, náhrada nákladů řízení mu proto nenáleží. Žalovanému náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. 12. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.

soudce